Номінація «Розробка уроку зарубіжної літератури для 5–9 класів НУШ»

Тетяна Гатеж,
учитель української мови та літератури,
зарубіжної літератури,
старший учитель, спеціаліст вищої категорії,
Костянтинівський ЗЗСО І-ІІІ ступенів № 16
Костянтинівської міської ради
Донецької області

Пошук власного «Я» у вимірі відповідальності

Урок за повістю «Історія одного кохання» Е. Сігала (8 клас)

УДК 373.5.016:821.09(73)(092)СІГАЛ
https://doi.org/10.33989/3083-6387.2026.3.371517

Мета:

навчальна: проаналізувати художній світ роману, охарактеризувати образи Олівера та Дженніфер; дослідити роль діалогу в розвитку стосунків;

розвивальна: розвивати навички аналітичного мислення, вміння аргументовано відстоювати власну позицію, навички емоційного інтелекту;

виховна: виховувати культуру почуттів, відповідальне ставлення до вибору та вміння будувати здорові міжособистісні стосунки.

ХІД УРОКУ

І. Етап актуалізації та мотивації (5 хв).

Учитель *(заходить до класу, можливо, з невеликою медичною карткою в руках, у халаті або просто з налаштуванням на серйозну, але цікаву розмову).* Вітаю, колеги! Сьогодні в нашому кабінеті не просто урок літератури. Сьогодні ми відкриваємо «Клініку емоцій» *(робить паузу, оглядаючи клас*).

У кожного з нас у житті є улюблені історії. Хтось любить екшн, хтось — фентезі. Але є тексти, які стають «культурним землетрусом». «Історія одного кохання» Еріка Сіґала — саме така. Коли цей роман вийшов, мільйони людей плакали над кожною сторінкою, називаючи це «сучасною версією Ромео і Джульєтти».

Але будемо чесними: чи справді це лише солодка казка про кохання? Чи, можливо, це історія про двох молодих людей, які були занадто гордими, занадто впертими і занадто наляканими, щоб просто почути одне одного?

Сьогодні ми відкладемо вбік стереотипи про «найкраще кохання в історії». Ми з вами — професійна група аналітиків. Нам потрібно провести «аутопсію» стосунків Олівера та Дженніфер. Ми маємо зазирнути за фасад красивих слів, знайти справжні «тріщини» в їхніх характерах і зрозуміти: чи була їхня трагедія неминучою, чи її можна було «вилікувати» ще на стадії симптомів?

Готові до діагностики? Поглянемо, чи залишилося в цій «історії» щось, що актуальне для нас сьогодні, у 2026 році. Починаємо наш консиліум!

ІІ. Етап актуалізації опорних знань (5 хв).

Учитель *(підходить до дошки, розділяючи її на дві зони: «Світ Олівера» та «Світ Дженніфер»).* Колеги, перш ніж ми розпочнемо наш консиліум, нам потрібно провести «сканування» наших пацієнтів. Щоб зрозуміти, чому вони діяли саме так, зазирнімо в їхній внутрішній компас (*бере маркер і проводить горизонтальну лінію через центр дошки).*

Уявіть Олівера Барретта IV. Золотий хлопчик, спадкоємець династії, світ, де все вимірюється досягненнями та успіхом. Що було «паливом» для нього на початку? Що він ставив на вершину свого п'єдесталу, коли вперше зустрів Дженніфер у бібліотеці?

(Учитель кидає погляд на клас, заохочуючи висловлюватися. Коли лунають відповіді про спорт, навчання, очікування батька, вчитель швидко записує ключові слова у лівій частині дошки, наприклад: «Успіх», «Тиск династії», «Доведення власної важливості»).

© Тетяна Гатеж, 2026

Учитель. Чудово. А тепер Дженніфер. Вона — дівчина з іншої планети. У неї свій код доступу до життя. Що було її дороговказом? Що змушувало її так зухвало відповідати Оліверу, коли він намагався вибудувати навколо себе стіну з власного соціального статусу?

(Учні говорять про незалежність, музику, щирість. Учитель фіксує тези у правій частині: «Свобода», «Самоідентифікація», «Чесність з собою». Обводить записані слова у дві яскраві рамки).

Погляньте на ці дві картини. З одного боку — Олівер, для якого життя — це гонка на витривалість, де головне — не спіткнутися. З іншого — Дженніфер, для якої життя — це гра за власними правилами.

Зараз, коли ми бачимо ці полюси, скажіть: чи було їхнє зіткнення неминучим? А головне — як ці їхні цінності стали для них «золотою кліткою»? Ви бачите ці контрасти? Саме на цьому стику «амбіцій» та «свободи» і народилася їхня історія. Ми готові переходити до детального «розтину» їхніх стосунків.

III. Етап «Клінічного консиліуму» (25 хв).

(Учитель роздає групам аркуші А3, стилізовані під «Медичні карти пацієнтів»).

Учитель. Колеги, час переходити до найважливішого — до нашого консиліуму. Ваші пацієнти — Олівер та Дженніфер — залишили нам багато питань. Зараз кожен з вас отримає своє досьє. Ваша мета — не просто «поставити діагноз», а віднайти «емоційні вузли», які або зцілили наших героїв, або, навпаки, завели їх у глухий кут.

Група №1. *Аналітики*. Ваш пацієнт — Олівер Барретт IV. Він звик до успіху, але чи розуміє він ціну свого бунту? Ваше завдання: з'ясувати, чи є його конфлікт із батьком свідомим вибором дорослої людини, чи це просто істерика «золотої дитини»? Шукайте в тексті докази його трансформації.

Група №2. *Діагностики*. Ваш пацієнт — Дженніфер. Вона — каталізатор усіх змін в Олівері. У чому її сила? Чому саме вона стала тим «дзеркалом», у якому Олівер вперше побачив не Барретта-третього, а самого себе? Будьте уважні: не зробіть її «ідеальним янголом», знайдіть її слабкі сторони.

Група №3. *Спеціалісти з кризи*. Ви працюєте з фіналом — найскладнішою частиною нашого аналізу. Ваша головна мішень — знаменита фраза: «Кохання — це коли не треба казати «вибач»». Це мудрість чи небезпечна ілюзія? Розберіть цю тезу «на молекули». Чи зріла ця позиція? Що вона приховує: повне прийняття чи небажання визнавати помилки?

Пам'ятайте, колеги: у нас немає правильних чи неправильних відповідей. У нас є лише аргументи. Кожна ваша теза має бути «підкріплена препаратом» — тобто точною цитатою з роману. Якщо ви кажете, що Олівер був незрілим — покажіть, у якому моменті це «кровоточить» у тексті.

У вас 20 хвилин на дослідження та 5 хвилин на підготовку захисту вашого «діагнозу». Спікери, будьте готові: ваші колеги з інших груп будуть ставити складні питання. Клініка емоцій має бути професійною! Розпочинаємо аналіз.

Опорна схема до уроку вчителя Тетяни Гатеж

IV. Етап дискусії та рефлексії (7 хв).

(Учитель збирає «медичні карти» груп, вивішує їх на дошці, створюючи цілісну «клінічну картину» роману).

Учитель. Колеги, ви провели блискучий аналіз. У нас на дошці — справжній зріз стосунків Олівера та Дженніфер. Кожен з вас знайшов свій «вузол», але спробуймо синтезувати ці знання. Спікери, прошу до трибуни — у вас по 60 секунд на «вирок» вашого пацієнта.

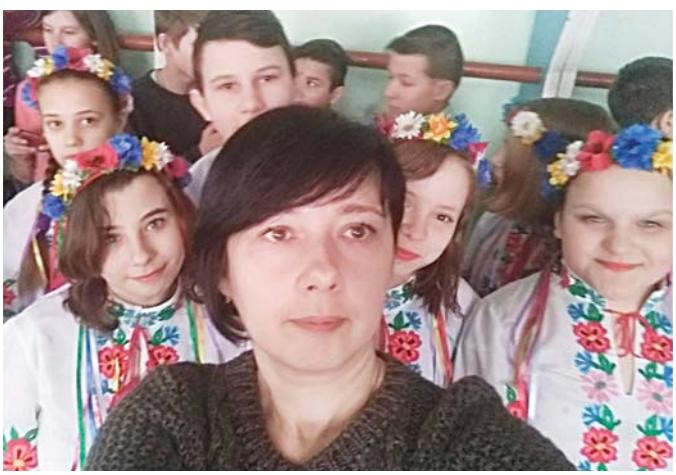
(Після коротких, але влучних презентацій груп учитель трохи змінює темп уроку: робить паузу, знижує голос до шепоту, щоб активізувати увагу учнів.)

Тепер, коли ми бачимо цілісну картину, я хочу поставити питання, яке змусить вас вийти за межі тексту.

Ми звикли думати, що кохання — це «магія». Але проаналізувавши ці стосунки, скажіть мені: чи погоджуєтеся ви з думкою, що любов Олівера та Дженніфер — це насамперед виснажлива робота над власним Его? Чи не було їхнє кохання лише спробою довести щось собі або тим, хто їх оточує?

(Учитель дає можливість учням висловитися, не поспішає, фіксує найцікавіші думки на полях дошки).

Цікавий погляд. А тепер — фінальний «рецепт». Уявіть, що Олівер та Дженніфер — це ваші знайомі. Вони

Учитель Тетяна Гатеж з учнями Костянтинівського ЗЗСО І-ІІІ ступенів № 16 Костянтинівської міської ради Донецької області

стоять перед вами, розгублені, молоді та вразливі. Яку б одну-єдину пораду ви дали їм, щоб вони змогли зберегти цей крихкий баланс між амбіціями та почуттями?

Не «будьте щасливі», а щось конкретне. Порада, яка могла б змінити хід їхньої історії, якби вони її почули вчасно.

(Учні дають свої варіанти. Вчитель обирає найкращу пораду і «закріплює» її на дошці поруч із назвою твору).

V. Підбиття підсумків (3 хв).

(Учитель збирає учнів у коло або просить усіх звернути увагу на дошку, де вже зібрана «хмара цінностей» та діагнози).

Колеги, наш консиліум добігає кінця. Ми провели «розтин» почуттів і, чесно кажучи, ваша глибина просто вразила. Сьогодні ви побачили, що за красивою обгорткою роману Сіґала ховається жорстка правда: найскладніша «операція» у нашому житті — це навчитися чути іншого, не втрачаючи при цьому власного «Я».

(Учитель роздає кольорові стікери).

Зараз фінальний крок. Кожен із вас отримав стікер. Напишіть на ньому лише одне слово. Це слово — ваш власний висновок про те, що таке кохання після того, як ми «прооперували» історію Олівера та Дженніфер. Це може бути будь-що: «відповідальність», «діалог», «ризик», «свобода», «зрілість».

(Учні пишуть, звучить тиха, спокійна музика. Вчитель підходить до дошки і просить учнів по черзі підійти та прикріпити свій стікер навколо назви твору.)

— Подивіться, яка «хмара цінностей» у нас вийшла. Ми прийшли до того, що кохання — це не просто емоція, а вибір, який ми робимо щодня. Ви сьогодні зробили більше, ніж просто проаналізували текст. Ви прокачали свій емоційний інтелект. Дякую вам за чесність, за сміливі думки і за те, що не боялися ставити діагнози навіть таким «зірковим» героям.

Ваш «медичний халат» сьогодні можна зняти, але ось це вміння бачити справжню суть речей за словами — залиште при собі. Воно знадобиться вам у житті значно частіше, ніж будь-яка інша літературна теорія. Урок закінчено, дякую за вашу роботу!

VI.Домашнє завдання «на вибір» (Диференційований підхід).

Варіант 1. *«Медичний рапорт: робота над помилками» (аналітичне.)*

З а в д а н н я. Уявіть, що ви — особистий консультант Олівера Барретта. Напишіть йому «План корекції емоційного стану» (лист-пораду), спираючись на події роману.

Ви маєте вказати на 3 конкретні помилки в його поведінці (наприклад: знецінення почуттів батька, надмірна гординя тощо) і пояснити, як їх можна було уникнути, використовуючи принципи емоційного інтелекту. Обсяг: до 1 сторінки.

Варіант 2. *«Історія в об'єктиві: режисерська версія» (творче).*

З а в д а н н я. Якби ви знімали сучасний серіал за мотивами роману «Історія одного кохання», яка сцена була б для вас ключовою?

Опишіть цю сцену (сюжет, емоції, акценти), пояснивши, чому саме вона найкраще розкриває конфлікт між «успіхом» та «любов'ю» сьогодні. Додайте опис музичного супроводу — яка пісня звучала б у цей момент?

Варіант 3. *«Вирок часу: чи залишилася «Love Story» актуальною?» (критичне)*

З а в д а н н я. Напишіть пост для Instagram або блогу на тему: «Чому молодь 2026 року має прочитати (або не читати) Еріка Сіґала?».

Ви маєте бути максимально щирими. Якщо роман здається вам застарілим — аргументуйте чому. Якщо він про «вічне» — доведіть це одним переконливим прикладом з власного спостереження або досвіду. Використовуйте сучасну мову, але зберігайте аналітичну глибину.

Учитель Тетяна Гатеж з учнями Костянтинівського ЗЗСО I-III ступенів № 16 Костянтинівської міської ради Донецької області